

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1990

BRNO 1993

Cezavami a Novými horami v mladší době bronzové. Vodní plocha zde nicméně musela existovat v obdobích popelnicovým polí předcházejících a i v obdobích mladších a toto přechodné vyschnutí jezera koresponduje s výsledky klimatologických studií, podle nichž přinesla doba popelnicových polí ve střední Evropě značné oteplení a pokles srážkové činnosti. Jiné, krátkodobé vyschnutí jezera uvádějí písemné prameny k polovině 19. století, takže lze předpokládat určitou, nepravidelnou periodicitu tohoto jevu.

Vzhledem k tomu, že z objektu K7 byla čtvercem 17w zachycena pouze jeho východní část (polovina až dvě třetiny plošné rozlohy objektu), bude nezbytné v následující sezóně otevřít přiléhající plochu alespoň 16w a dokončit tak plošný odkryv celé této situace.

Achte Grabungssaison auf Cezavy bei Blučina (Bez. Brno-venkov). Im J. 1990 wurde die Grabung der Fläche im oberen Teil des Westhanges der Anhöhe Cezavy (Parz. 2056/1) beendet, wo wir vier altbronzezeitliche Siedlungsgruben zu Ende gegraben haben. Gleichzeitig eröffnete man eine neue 5x5 m große Grabungsfläche auf der Parz. Nr. 2141 in der Mulde zwischen Cezavy und dem Hügel Výhon, wo sich noch vor ungefähr dreißig Jahren ein natürlicher See befand. Unter rezent redeponierten Tageln befand sich in einer Tiefe von 1,5-1,8 m ein begrabener Bodenhorizont, eigentlich die Kulturschicht, die das Niveau der einstigen Oberfläche repräsentiert, von einer sattschwarzen tegeligen Erde gebildet. Diese erreichte eine Mächtigkeit von max. 0,6 m und saß auf einem gelbgrünen Tagel eventuell stellenweise bereits auf einer hellgrauer Seekreideschicht. In der nordwestlichen Quadratecke wurde ein selbständiges Objekt (K7, Ausmaße 1,8x1,6 m erfaßt), das von der Basis des begrabenen Bodenhorizontes bis 0,5 m tief in der Seekreide eingelassen war. Im Objekt befanden sich in verschiedentlichsten Lagen, gegenseitig übereinander liegend, fünf komplette menschliche Skelette, zwischen ihnen und am Objektumfang dann eine Menge von kleineren unbearbeiteten Steinen, überwiegend Roll- und Kieselsteine. Vereinzelt erschienen auch isolierte Tierknochen, einige Scherben der Velaticer Phase der mitteldanubischen Urnenfelderkultur, ferner fand man zwei Ringe aus Bronzedraht und das Bruchstück eines kupfernen Gußstückes. In der Objektaufschüttung, die sich von der Kulturschicht im Hangenden nicht unterscheidet, war eine verhältnismäßig große Menge von Holzkohlparkeln verstreut. Anhand der angeführten Abdeckung, die sich schon außerhalb der eigentlichen Cezavy-Anhöhe befindet, ist für diese Lokalität mit einer größeren, jedoch keineswegs zusammenhängend genützten Fläche (ca. 19 ha) zu kalkulieren. Weiter schließt diese Abdeckung die Anwesenheit eines Sees im Sattel zwischen Cezavy und Výhon in der jüngeren Bronzezeit aus, als es infolge eines ziemlichen Temperaturanstieges und des Niederschlagsrückganges in Mitteleuropa am ehesten zu seinem vorübergehenden Austrocknen kam.

PATNÁCTÁ SEZÓNA NA VÝZKUMU V BOROTICÍCH (okr. Znojmo)

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

V červenci a srpnu 1990 proběhla již patnáctá sezóna systematického výzkumu mohylového pohřebiště v Boroticích na Znojemsku (viz PV 1976-1989). Terénní práce v tomto roce byly zaměřeny na dokončení odkryvu mohyl č. 1 a 8, které sondoval v letech 1962 a 1963 V. PODBORSKÝ (1963). Oba objekty se rozkládají v severní části mohylníku.

Mohyla č. 1 je středně velký útvar o průměru asi 11 m a výšce 40 cm a V. Podborský ji zkoumal formou sond. Ve středu mohyly zachytil střepy z věteřovské zásobnice, kterou se podařilo rekonstruovat a dále poškozený bronzový kroužek (STUHLÍK 1979, 78-79, tab. 7). Při našem výzkumu jsme prozkoumali zbývající část mohyly a objevili jsme ještě pozůstatek kostrového hrobu bez nálezů. Podle všeho lze i tento pohřb datovat do věteřovského období.

Mohyla č. 8 je středně velký objekt pravidelného kruhového tvaru o průměru přibližně 16 m a výšce 40 cm. V. Podborský umístil ve středu mohyly menší sondu, kterou se podařilo zachytit hrob I obložený kameny. Na dně spočívala kostra ve skrčené poloze orientovaná V (hlava) - Z. U kostry se našly 2 šálky, střepy z další nádoby, bronzové kování, 4 nýty a tordovaný drát a z horní vrstvy nad hrobem pocházejí střepy z další nádoby (STUHLÍK 1979, 79-81, tab. 8, 80-82). Poblíž byly nalezeny ještě další střepy a spálené kostky, patrně hrob II. Výzkum v roce 1990 se soustředil na odkrytí zbývající části mohyly. V obvodové části jsme objevili kruhový příkop o průměru přibližně 15 m. Jeho šířka se pohybovala od 90 do 125 cm, hloubka mezi 40 a 50 cm. Ve východní části mohyly byl do příkopu uložen hrob III. Šlo o žárový pohřeb vybavený 2 dosti poškozenými nádobami, v jejichž okolí se našly drobné spálené kůstky. Všechny nálezy z mohyly č. 8 lze datovat do středního období středodunajské mohylové kultury.

Literatura

PODBORSKÝ, V. 1963: Zpráva o počáteční fázi výzkumu mohylníku u Borotic (okr. Znojmo), SPFFBU E8, 125-128.

STUHLÍK, S. 1979: K poznání vzniku a staršího vývoje lidu středodunajské mohylové kultury na jižní Moravě. Kandidátská disertace, Brno.

Fünfte Grabunssaison in Borotice (Bez. Znojmo). Im Jahre 1990 verlief die fünfzehnte Saison der systematischen Grabung des Hügelgräberfeldes in Borotice im Znojmo-Raum. Die Terrainarbeiten konzentrierten sich auf die Grabhügel Nr. 1 und 8 im Nordteil des Hügelgräberfeldes, die mit Hilfe von Suchgräben in den Jahren 1962 - 63 V. Podborský (1963) untersucht hatte. Im Grabhügel Nr. 1 aus dem Věteřover Abschnitt wurden noch Überreste einer weiteren Körperbestattung ohne Funde entdeckt (Grab II). Im Umfangsteil des Grabhügels Nr. 8, der in den mittleren Abschnitt der mitteldonauländischen Hügelgräberkultur gehört, stellte man einen Kreisgraben im Durchmesser von 15 m fest. Seine Breite betrug 90 bis 125 cm, die Tiefe 40 - 50 cm. Im Ostteil des Grabens entdeckten wir das Brandgrab III mit 2 beschädigten Gefäßen.

STAROLUŽICKÝ HROB ZE ZÁHLINIC (okr. Kroměříž)

Dalibor Kolbinger, Hulín

Při povrchovém průzkumu na polích nad břehem Mojeny severně od obce v trati "Za Novákovým" byl v únoru 1990 nalezen orbou porušený žárový hrob lužické kultury. Malým odkrytím bylo zjištěno, že popelnice stála v hrobové jámě, jejíž obrysy se ve žluté podložní hlíně nedaly zjistit, i když v předpokládaném zásypu se vyskytovaly hrudky mazanice a humusovité vrstvičky. Tato příměs zásypu se mohla sem dostat z některého zde se nacházejícího neolitického sídlištního objektu. Na dně popelnice bylo trochu spálených kůstek žárového pohřbu. Popelnice byla uchována až po výduť, do které se propadla její vrchní část a spodek hrdla. To, co zůstalo z hrdla nad hladinou podloží, bylo již odoráno, ale část střepů se ještě podařilo nalézt a s nimi kus hrnku, snad také patřícího do výbavy tohoto hrobu.

Ein altlausitzer Grab aus Záhlinice (Bez. Kroměříž) wurde im Jahre 1990 nördlich der Gemeinde in der Flur "Za Novákovým" gefunden, nach dem es durch Ackern gestört worden war. Es enthielt eine größere Urne mit bereits abgeackertem Hals. Zum Komplex gehören vielleicht auch Scherben eines beim Grab in der Ackerkrume gefundenen Töpfchens.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1990

<i>Vydává:</i>	Archeologický ústav Akademie věd ČR Brno Koliště 19
<i>Odpovědný redaktor:</i>	Dr. Jaroslav Tejral
<i>Redakce:</i>	Dr. Eduard Droberjar (vedoucí redaktor) Dr. Lumír Poláček, Dagmar Vorlíčková
<i>Překlady:</i>	Dr. R. Tichý, E. Tichá
<i>Kresby:</i>	A. Krechlerová a autoři příspěvků
<i>Na titulním listě:</i>	bronzový přívěsek z depotu v Polešovicích
<i>Tisk:</i>	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
<i>Evidenční číslo:</i>	ÚVTEI-73332
<i>Vydáno jako rukopis:</i>	450 kusů